

Bekämpa bostadsbristen!

[singlepic id=60 w=312 h=416 float=left]Kommunerna, läs socialarbetarna, tvingas till dyra kortsiktiga lösningar. Slits mellan att ge människor – särskilt barnen – skäligt boende och/eller att hålla budget. Samtidigt som fastighetsägarna kammar hem övervinster.

Krönika i [SocialPolitik nr 4/2012](#) |

Text och bild: Katja Ekerstad | [Prenumerera](#)

En eftermiddag står en ung kvinna i receptionen på socialkontoret där jag jobbar. Hon har svårt att prata – ansiktet är svullet av slagen från den förälder hon bor hos. Hon säger att hon kastats ut och sovit i trappuppgången den natten. Föräldern är inne i aktivt missbruk, förklarar hon. Slagen är hon van vid, men nu har hon ingenstans att bo. Enligt regelboken utvärderas möjligheterna. Jag frågar tjejen hon kommer i sällskap med, om hon kan sova hos henne? Vi är redan fyra personer i en tvåa, svarar hon. Jag sover själv på en soffa. Men det är klart, ett par nätter ska väl gå, det har hon gjort förr, när det varit såhär.

Det här är inte den första blåslagna ungdomen vi möter i receptionen. Unga vuxna utgör tillsammans med utrikes födda och ensamstående mammor de grupper som har svårast att få tillträde till den etablerade bostadsmarknaden.

Och bostadsmarknaden är svår att ta sig in på. Det märks på socialkontoren och i medias rapporter: den urbana nomadismen – det framväxande prekariatet (oetablerade unga i en besvärlig situation, av ordet prekär), ensamstående föräldrar och invandrare.

Dessa gruppers utsatthet speglar effekterna av den politik som förs. Ekonomisk familjepolitik, bostads- och utbildningspolitiska beslut. Allt ger sitt omedelbara avtryck på socialkontoren. Då alla andra vägar är uttömda, är det hit människor kommer för att söka hjälp. Det är ju kommunen som

har det yttersta ansvaret.

Bostadsbristen framtvingar nödlösningar: tillfälliga boenden – hotell och vandrarhem – som ofta förlängs till långvariga vistelser i brist på andra lösningar. Upphandlade boenden med tillsyn – ofta utdraget i årtal – används för personer som egentligen bara behöver en bostad, och privata entreprenörer kammar hem vinsten. Samtidigt lägger skrupulösa fastighetsägare ogenerat hyresnivån precis där de vet att kommunen har sin 'högsta godtagbara hyreskostnad'.

Att läget är ohållbart, är de flesta överens om. Och nu säger kommunerna ifrån: Budgeten går inte ihop och boendekostnaderna måste sänkas. Socialsekreterarna uppmanas att 'testa att ge avslag' för att sedan låta rätten avgöra saken, för att på så vis finna ut var gränsen för 'kommunens yttersta ansvar egentligen går'. Situationen spetsas då man hotar med personalnedskärningar om boendekostnaderna inte sänks. På så vis har ansvaret förts ned på handläggarnivå, och det blir tungt att bära för den enskilde socialsekreteraren. – Mot vilka klienter ska jag testa med avslag? Mot dem som bråkar mest, eller dem som jag vet inte kommer orka driva saken vidare? frågar sig socialsekreterarna.

I fallet med den unga, misshandlade kvinnan löste sig boendefrågan även långsiktigt. Men det är inte alltid såren syns; eller som individen har kraft att driva sin sak vidare genom överklagan då avslagen faller med hänvisning till 'den egna förmågan' eller att 'behovet kan tillgodoses på annat sätt'.

Och så finns det de som inte har några möjligheter alls att påverka sin egna boendesituation: Barnen. Barnperspektivet – som ska genomsyra alla beslut som rör barn – tolkas olika av olika socialsekreterare. Någon menar att 'behovet är tillgodosett' om barnet har 'tak över huvudet'. Någon annan vill se mer på de långsiktiga behoven; några månader på vandrarhem eller hotell kan vara förödande för ett barn – även om det har 'tak över huvudet'. Då det handlar om barn som bevittnat våld och lever med missbrukande föräldrar kan ett delat rum på ett hotell okänt för missbruk och våld, bli en

väldigt otrygg plats att leva på. I månad efter månad.

Kombinationen av hotet om personalnedskärningar, bristen på tydliga boendekriterier och brist på kunskap om hur barnperspektivets praktiska tillämpning skapar en kvalfylld arbetsmiljö där rättssäkerheten utmanas.

Handläggarna måste få klara riktlinjer att arbeta efter. Och kommuninnevånarna måste kunna lita på att deras ansökan får en rättssäker prövning – inte att de utsätts för ett 'test'. Det måste finnas bättre sätt att använda skattemedlen – än till nödlösningar, missriktade insatser och till underhåll av privata entreprenörer.

Det måste gå att lita på att barnperspektivet uppfylls – enligt den FN-konvention Sverige undertecknat. På så vis handlar hanteringen av boendefrågan ytterst om en demokratifråga: innevånarnas tillit till att skattemedlen används ändamålsenligt. Annars riskerar det sociala kapitalet att urholkas och undergräva det offentligt finansierade välfärdssystemet.

Slutligen är det bostadsbristen som behöver bekämpas – inte människors behov av en bostad.

[Katja Ekerstad](#) är socionom, verksam i Mölndal.

Denna artikel finner du i [Socialpolitik 4-2012](#)

– Andra artiklar ur samma nummer:

» Hemlös tandlös värdelös

» Personer med psykisk funktionsnedsättning ska bestämma själva

- » Ton av sopor – köpfestens baksida
- » Pantrarna: Hellre gatljus än blåljus!

[Beställ en prenumeration »](#)